



მრავალმხრივი საინვესტიციო გარანტიების სააგენტოს საქმიანობის ძირითადი მიმართულებები

რეზიუმე

შორენა ბერუაშვილი

სტუ-ს დოქტორანტი

E-mail: shore_beruashvili@yahoo.com

შესავალი

სტატიაში საუბარია მრავალმხრივი საინვესტიციო გარანტიების სააგენტოს საქმიანობაზე. ეს არის მსოფლიო ბანკის ჯგუფის პარტნიორი ორგანიზაცია (მისი უახლესი წევრი). ის დაარსდა 1988 წელს. მისი მისიაა ხელი შეუწყოს პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების შეღწეობას განვითარებად ქვეყნებში ეკონომიკური ზრდის, სიღარიბის დაძლევის და მოსახლეობის საცხოვრებელი პირობების გაუმჯობესების მიზნით. სწორედ ამ მიზნით მრავალმხრივი საინვესტიციო გარანტიების სააგენტო ორიენტირებულია იმ პროექტების შედეგებზე, რომლებსაც ის აფინანსებს. სტატია აჩვენებს განვითარების შედეგებს და დაფინანსებას სხვადასხვა რეგიონში. მრავალმხრივი საინვესტიციო გარანტიების სააგენტოს მიერ 3.2 მლრდ აშშ დოლარის გამოყოფა 2014 წელს მიზნად ისახავდა დამატებით 2.6 მლრდ აშშ დოლარის მობილიზებას საჯარო და კერძო ინვესტიციებით. 2018 წელს ორგანიზაციის მიერ გამოყოფილი 5.3 მლრდ აშშ დოლარი კი მიზნად ისახავდა დამატებით 17.9 მლრდ აშშ დოლარის მობილიზებას საჯარო და კერძო ინვესტიციებით. ორგანიზაციის დახმარებით 65.5 მლნ ადამიანს მიეცა საშუალება ესარგებლა განახლებული ინფრასტრუქტურული სერვისებით (ახალი ან გაუმჯობესებული ელექტრომომარაგებით, ავიატრანსპორტით, საზოგადოებრივი ტრანსპორტით და სატელეკომუნიკაციო სერვისებით).

საკვანძო სიტყვები: პარტნიორი ორგანიზაცია, პირდაპირი უცხოური ინვესტიციები, ეკონომიკური ზრდა, საჯარო და კერძო ინვესტიციები.

მრავალმხრივი საინვესტიციო გარანტიების სააგენტო 1988 წლის 12 აპრილს შეიქმნა, ის იყო იურიდიულად ცალკე მდგომი და ფინანსურად დამოუკიდებელი გაერთიანება. წევრობა ღია იყო ყველა IBRD-ის წევრი ქვეყნისთვის. სააგენტომ ფუნქციონირება 1 მლრდ აშშ დოლარის კაპიტალით დაიწყო. შექმნის შემდეგ მასში გაერთიანდა 29 ქვეყანა.

მრავალმხრივი საინვესტიციო გარანტიების სააგენტოს მისიაა ხელი შეუწყოს პირდაპირ უცხოურ ინვესტიციებს განვითარებად ქვეყნებში და ამ გზით ხელი შეუწყოს ეკონომიკური ზრდას, სიღარიბის შემცირებას და მოსახლეობის საცხოვრებელი პირობების გაუმჯობესებას.

1. მრავალმხრივი საინვესტიციო გარანტიების სააგენტოს შექმნის ისტორია

მრავალმხრივი საინვესტიციო გარანტიების სააგენტო (MIGA) მსოფლიო ბანკის ჯგუფის წევრია. მისი მიზანია ხელი შეუწყოს პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების შეღწეობას განვითარებად ქვეყნებში ინვესტორებისა და კრედიტორების გარანტიების (პოლიტიკური რისკის დაზღვევისა და საკრედიტო ზრდის) უზრუნველყოფის გზით.

მრავალმხრივი საინვესტიციო გარანტიების სააგენტოს შექმნის იდეა გაჩნდა ჯერ კიდევ 1948 წელს, მაგრამ 1985 წლამდე ამ იდეას განხორციელების საშუალება არ მიეცა. ამ ეტაპისთვის გადაწყდა შექმნილიყო ახალი შვილობილი ორგანიზაცია, რომელიც ხელს შეუწყობდა ახალი ინვესტიციების დაზღვევას. მისი ძირითადი ამოცანა გახდა კაპიტალისა და ტექნოლოგიის განვითარება ქვეყნებში პროდუქტიული მიზნებისათვის, სხვადასხვა პირობების შესაბამისად შესაბამისი საჭიროებების განვითარება, პოლიტიკისა და ამოცანების განსაზღვრა უცხოური ინვესტიციების სამართლიანი და



სტაბილური სტანდარტების საფუძველზე.¹

მრავალმხრივი საინვესტიციო გარანტიების სააგენტო 1988 წლის 12 აპრილს შეიქმნა, ის იყო იურიდიულად ცალკე მდგომი და ფინანსურად დამოუკიდებელი გაერთიანება. წევრობა ღია იყო ყველა IBRD-ის წევრი ქვეყნისთვის. სააგენტომ ფუნქციონირება 1 მლრდ აშშ დოლარის კაპიტალით დაიწყო. შექმნის შემდეგ მასში გაერთიანდა 29 ქვეყანა, ესენი იყვნენ: ბაჰამები, ბანგლადეში, ბარბადოსი, კანადა, ჩილე, კვიპროსი, დანია, ეკვატორი, ეგვიპტე, გერმანია, გრენადა, ინდონეზია, იამაიკა, იაპონია, იორდანია, კორეა, ქუვეითი, ლესოტო, მალავი, ნიდერლანდები, ნიგერია, პაკისტანი, სამოა, საუდის არაბეთი, სენეგალი, შვედეთი, შვეიცარია, გაერთიანებული სამეფო და შეერთებული შტატები.

დღეს, MIGA-ს მისია პირდაპირია: განვითარებად ქვეყნებში პირდაპირი ინვესტიციების განხორციელების ხელშეწყობა ეკონომიკური ზრდის მხარდასაჭერად, სიღარიბის დაძლევის და ხალხის ცხოვრების გაუმჯობესების მიზნით.

1990 წელს მრავალმხრივმა საინვესტიციო გარანტიების სააგენტომ მოახდინა საინვესტიციო გარანტიების კონტრაქტების მხარდამჭერი ოთხი პროექტის პრეზენტაცია, რაც ჯამში 1.04 მლრდ აშშ დოლარის პირდაპირ ინვესტიციას მოიაზრებდა. 1991 წელს წევრი ქვეყნების რაოდენობამ 100-ს მიაღწია. 1998 წელს მოხდა ორგა-

ნიზაციის კაპიტალის ზრდა 850 მლნ დოლარამდე, ამას დაემატა მსოფლიო ბანკის ჯგუფის ერთ-ერთი წევრი ორგანიზაციის IBRD-ის მიერ მრავალმხრივი საინვესტიციო გარანტიების სააგენტოსთვის გადარიცხული 150 მლნ აშშ დოლარი. კაპიტალის გაორმაგებამ, 1 მლრდ აშშ დოლარიდან 2 მლნ აშშ დოლარამდე, მსგეს-ს საშუალება მისცა გაეზარდა მისი მომსახურება განვითარებადი წევრი ქვეყნების მიმართ. მსგეს-მ მოაწყო მისი პირველი სიმპოზიუმი ჯორჯთაუნის უნივერსიტეტში საერთაშორისო პოლიტიკური რისკის შესახებ. 1999 წელს MIGA ერთი წლის განმავლობაში გასცემს 1.3 მლრდ აშშ დოლარის გარანტიებს. 2000 წელს წევრი ქვეყნების რაოდენობა 150-ს აღწევს. 2001 წელს ორგანიზაციის ოთხი მხარდაჭერილი პროექტის მოცულობა 2 მილიარდ დოლარს აღწევს, მათ შორის სატელეკომუნიკაციო პროექტი ბრაზილიაში და სამთო პროექტში რუსეთში. 2005 წელს MIGA იწვევს საინვესტიციო პროგრამას მცირე და საშუალო ზომის საწარმოებში ინვესტიციების წახალისების მიზნით, ასევე ავღანეთის საინვესტიციო გარანტიის საშუალებით უცხოურ ინვესტიციებს ამ ქვეყანაში. 2008 წელს MIGA-ს გაცემულმა გარანტიებმა ისტორიულ \$2.1 მილიარდს მიაღწია. 2017 წელს MIGA კერძო სექტორის ინვესტიციებსა და მსესხებლებზე გასცემს 4.8 მლრდ აშშ დოლარის გარანტიებს.

ცხრილი №1. დაფინანსების რაოდენობა²

წლები	დაფინანსების მოცულობა (მლნ აშშ დოლარი)
2010	1,464
2011	2,099
2012	2,657
2013	2,781
2014	3,155
2015	2,828
2016	4,258
2017	4,842
2018	5,251

¹ www.worldbank.org

² www.miga.org



2. ორგანიზაციის მიერ გატარებული ღონისძიებები ეკონომიკური ზრდის ხელშესაწყობად

მრავალმხრივი საინვესტიციო გარანტიების სააგენტოს მისიაა ხელი შეუწყოს პირდაპირ უცხოურ ინვესტიციებს განვითარებად ქვეყნებში და ამ გზით ხელი შეუწყოს ეკონომიკური ზრდას, სიღარიბის შემცირებას და მოსახლეობის საცხოვრებელი პირობების გაუმჯობესებას. ქვემოთ მოცემულ ცხრილში ნაჩვენებია ორგანიზაციის მიერ სხვადასხვა პროექტების დაფინანსებისთვის გამოყოფილი თანხების მოცულობები სხვადასხვა წლებში.

როგორც ვხედავთ ბოლო წლების განმავლობაში ორგანიზაციის მიერ გამოყოფილი თანხის მოცულობები სხვადასხვა პროექტების დასაფინანსებლად თანდათან იზრდება და მან რეკორდულ მაჩვენებელს 2018 წელს მიაღწია - 5.251 მლრდ აშშ დოლარი.

ქვემოთ მოცემულ ცხრილზე ნაჩვენებია 2014 წელს ორგანიზაციის მიერ დაფინანსებული პროექტების მოცულობები მსოფლიოს სხვადასხვა რეგიონში. პროექტების 8% დაფინანსდა ლათინოამერიკის ქვეყნებში, 33% - ევროპასა და ცენტრალურ აზიაში, 29% სამხრეთ აფრიკაში, 17% - ახლო აღმოსავლეთსა და ჩრდილოეთ აფრიკაში და 13% - აზიასა და წყნარი ოკეანის

ქვეყნებში.

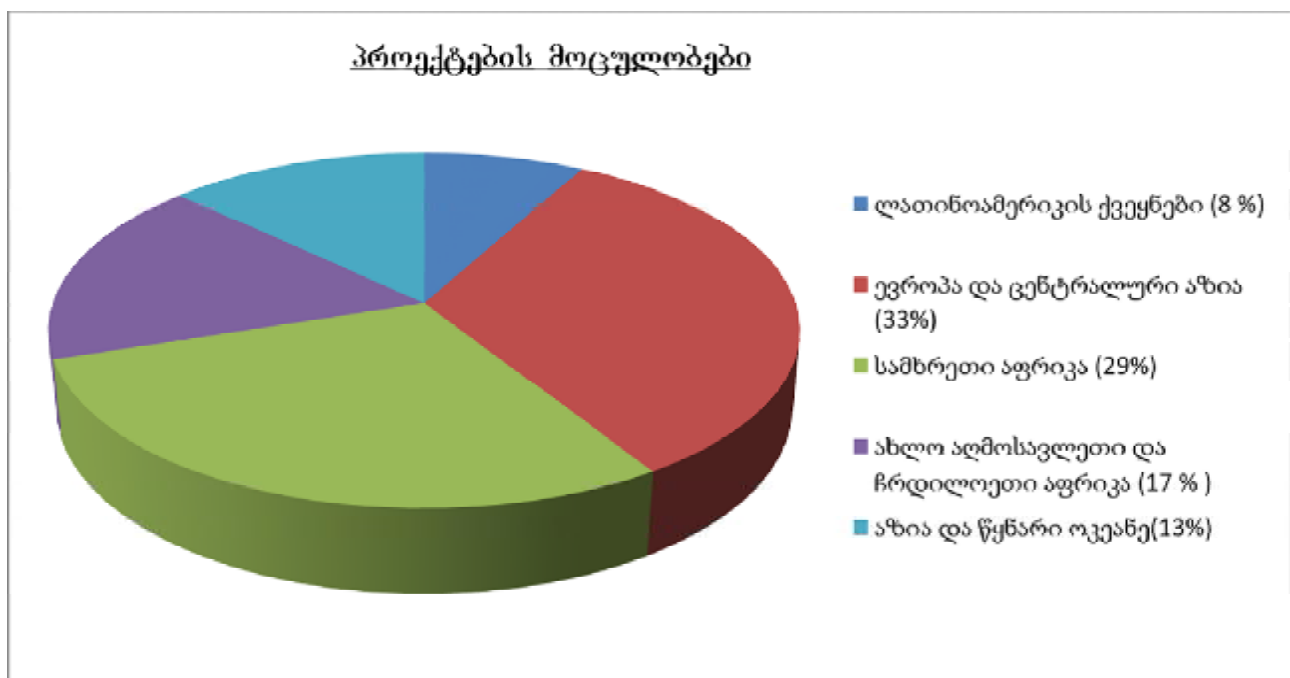
2014 წელს განხორციელებული პროექტების შედეგად 26 მლნ ადამიანს მიეწოდა ელექტროენერგია, მოხდა 597 მლნ დოლარის ღირებულების ადგილობრივი საქონლის შესყიდვა, დასაქმდა 7, 635 ადამიანი.

მრავალმხრივი საინვესტიციო გარანტიების სააგენტოს მიერ 2018 წლისთვის გამოყოფილი დაფინანსება, 5.3 მლრდ აშშ დოლარი, გამიზნული იყო 17.9 მლრდ აშშ დოლარის ღირებულების საჯარო და კერძო ინვესტიციების მხარდასაჭერად. 2018 წელს განხორციელებული პროექტების შედეგად 8 მლნ ადამიანმა მიიღო გაუმჯობესებული ელექტრომომარაგება, 1.4 მლნ ადამიანმა შეძლო გაუმჯობესებული ტელეკომუნიკაციებით სარგებლობა, 10.3 მლნ ადამიანს მიეცა საშუალება ესარგებლა ჯანდაცვის სერვისით, მოხდა 22 188 ადამიანის დასაქმება. 2018 წელს მრავალმხრივი საინვესტიციო გარანტიების სააგენტოს მიერ დაფინანსდა 845 პროექტი 111 ქვეყანაში.

დასკვნა

2014 წელს მრავალმხრივი საინვესტიციო გარანტიების სააგენტოს მიერ პროექტების 8% დაფინანსდა ლათინოამერიკის ქვეყნებში, 33% - ევროპასა და ცენტრალურ აზიაში, 29% სამ-

ცხრილი №2. პროექტების მოცულობები (2014)³



³ www.miga.org



ხრეთ აფრიკაში, 17% - ახლო აღმოსავლეთსა და ჩრდილოეთ აფრიკაში და 13% - აზიასა და წყნარი ოკეანის ქვეყნებში. განხორციელებული პროექტების შედეგად 26 მლნ ადამიანს მიეწოდა ელექტროენერგია, მოხდა 597 მლნ

დოლარის ღირებულების ადგილობრივი საქონლის შესყიდვა, დასაქმდა 7, 635 ადამიანი. 2018 წელს მრავალმხრივი საინვესტიციო გარანტიების სააგენტოს მიერ დაფინანსდა 845 პროექტი 111 ქვეყანაში.

გამოყენებული ლიტერატურა

1. მესხია ი., საერთაშორისო ფინანსები, თბილისი 2012.
2. მოსიაშვილი ვ., ჭელიძე მ., ხიდირბეგის-ვილი ნ., ფინანსური ინსტიტუტები და ბაზრები. თბილისი 2017.
3. <https://www.worldbank.org/>
4. <https://www.miga.org/>

BIBLIOGRAPHY

1. I. Meskhia, International Finance, Tbilisi, 2012.
2. V. Mosiashvili, M. Tchelidze, N. Khidirbegishvili, Financial Institutions and Markets. Tbilisi, 2017.
3. <https://www.worldbank.org/>
4. <https://www.miga.org/>

MAIN DIRECTIONS OF MULTILATERAL INVESTMENT GUARANTEE AGENCY

SHORENA BERUASHVILI

PhD student of GTU

E-mail: shore_beruashvili@yahoo.com

SUMMARY

The article is about **Multilateral Investment Guarantee Agency**. It is a partner organization (the newest member) of the World Bank Group. It was established in 1988. MIGA's mission is to promote foreign direct investment into developing countries to support economic growth, reduce poverty and improve people's lives. In order to achieve this, the Agency needs a clear understanding of the development outcomes of the projects it supports. The article clearly shows development results and financing in different regions. MIGA's \$3.2 billion issuance in fiscal year 2014 was expected to catalyze an additional \$2.6 billion in public and private co-investment. MIGA's \$5.3 billion issuance in fiscal year 2018 was expected to support total project financing of \$17.9 billion in public and private co-investment. Some 65.5 million people will be reached through infrastructure services (new or improved electricity, air and public transport passengers, and new subscribers to telecommunications services) supported by MIGA.

Key words: partner organization, foreign direct investment, economic growth, public and private co-investment.